

N:o 153.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 15 maj 1909.
— — — — Andra Kammaren den 15 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckta motioner
om begränsning af rösträtten å vägstämma.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 20.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag hafva enskilda motionärer gjort framställning om utarbetande af lagbestämmelser i syfte att begränsa rösträtten å vägstämma.

De ändringar i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891, som år 1905 genomfördes, innefattade bland annat en del nya bestämmelser till närmare reglering af de väghållningsskyldigas själfstyrelse, bland dem ordnandet enligt 52 § i gällande väglag af beslutanderätten å vägstämma. I sådant afseende stadgades i sistnämnda §, att i väghållningsdistrikt, som omfattar mer än en kommun, de väghållningsskyldiga äga att å vägstämma låta sin talan utföras genom af dem kommunvis å kommunalstämma efter vägfyrektal utsedda ombud, hvilka skola rösta för sin kommuns hela vägfyrektal, enskilda väghållningsskyldiga obetaget att vid vägstämman själfva eller genom ombud, hvarom flera väghållningsskyldiga kunna sig förena, utöfva rösträtt för eget vägfyrektal, som i ty fall afräknas från det, för hvilket vederbörande kommunombud skulle äga rösta. Vägfyrektalet påföres i enlighet med de i 59 § väglagen angifna regler. Någon begränsning af fyrkalsägares rösträtt, i

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 40 Häft. (N:is 153—155).

öfverensstämmelse med den inskränkning i rösträtten i fråga om kommunala ärenden, som år 1900 genomfördes, blef emellertid icke år 1905 ifrågasatt. Fråga härom har, såvidt Riksdagen är känt, ej heller i annat sammanhang varit föremål för statsmakternas pröfning.

Motionärerna hafva nu påyrkat en dylik begränsning och i sådant afseende ifrågasatt, att å vägstämma rösträtt icke borde få utöfvas vare sig för i väghållningsdistriktet ingående kommun eller af någon till kommunen hörande enskild väghållningsskyldig för mer än en tiondedel af väghållningsdistriktets vägfyrktal.

Det lär icke kunna bestridas, att en viss begränsning till förmån för de mindre starka beskattningsobjekten och kommunerna i det förevarande hänseendet visat sig vara af behovet påkallad. Härför tala liknande skäl som föranledt en begränsning af den kommunala rösträtten. Däremot håller Riksdagen före, att en dylik begränsning endast bör ske genom reduktion af de enskilda väghållningsskyldigas fyrktal, hvarigenom tydligen äfven rösträtten för den kommun, de tillhöra begränsas. Att härutöfver reducera kommunens fyrktal, när kommunen såsom ett slags representant för sina medlemmar jämlikt 52 § genom det utsedda kommunombudet utöfvar den dessa tillkommande rösträtt, synes Riksdagen icke med skäl böra ifrågasättas. Därtill kommer, att en dylik bestämmelse ej skulle få annan praktisk betydelse, än att de enskilda väghållningsskyldiga personligen eller genom enskilda ombud utöfvade sin rösträtt.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville låta utreda, huruvida icke en begränsning borde ske af väghållningsskyldigs rösträtt å vägstämma, samt för Riksdagen framlägga det förslag till lag, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 15 maj 1909.

Med undersätlig vördnad.